

การประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย

The Invention of Thai Style Shell Hanger

ดร.ณิ โอวาริยาพิทักษ์^{1*} ณัฐยุทธ์ ศิริตั้งมงคลชัย¹ และ อพิศาล ไกรสรรักรังวงศ์¹

Darunee Owajariyapitak^{1*} Nattayut Sirithangmongkolchai²

and Apisan Kaisornlukwong³

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอยและความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อเครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย โดยศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย ออกแบบภาพร่างความคิดเครื่องแขวนจำนวน 1 รูปแบบ และออกแบบภาพร่างความคิด ลวดลายตาข่าย ดอกทัดหู และอุบะ จำนวน 3 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาเลือก จากนั้นนำรูปแบบที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบมากที่สุด มาประดิษฐ์เป็นเครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย จำนวน 1 ชิ้น นำผลิตภัณฑ์ที่ได้ไปสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ลวดลายตาข่าย ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เลือกรูปแบบที่ 1 ลายหูก้านหกดอก โดยให้เหตุผลว่า เป็นลวดลายที่มีความชัดเจนและเหมาะสมกับส่วนที่เป็นโครงด้านข้างของวิมานแทน ดอกทัดหู เลือกรูปแบบที่ 2 โดยให้เหตุผลว่า มีความละเอียด มีกลิ่นคล้ายกับดอกไม้สด คือ ดอกบานชื่น สำหรับอุบะ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเลือกรูปแบบที่ 3 โดยให้เหตุผลว่า มีความคล้ายกับดอกจำปา เมื่อนำมาประกอบเข้ากับดอกทัดหูจะมีความลงตัว

2. ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ พึงพอใจในความสวยงามของเครื่องแขวน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.80 ด้านวัสดุ พึงพอใจในการนำเปลือกหอยสังข์สีขาวมาทดแทนหัวดอกพุดและเปลือกหอยสังข์สีน้ำตาลมาทดแทนก้านพุดในการร้อยตาข่ายต่อรอบ ตาข่ายหน้าข้าง และตาข่ายโครงส่วนล่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.84 ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย พึงพอใจในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเครื่องแขวน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.28 และด้านสถานที่จัดจำหน่าย พึงพอใจในการจัดจำหน่ายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Facebook, Instagram อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.62

คำสำคัญ : เครื่องแขวน, เปลือกหอย

¹ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹ Home Economics Business Administration Program, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ E-mail: darunee.o@rmutp.ac.th

ABSTRACT

The purposes of this project were to: 1) study the invention process of Thai Style Shell Hanger 2) evaluate the group target satisfaction. To conduct the project, we did a search for all information relevant.

In the design process, the Thai Style Shell Hanger sketching was executed: 3 sketch patterns for net pattern, flowers behind ears and a bunch of flowers. These 3 patterns for 5 experts to analyze and determine the most preferable sketch pattern. After having obtained the best one, we invented a Thai Style Shell Hanger and sent a satisfaction survey to 50 individuals to get their feedback. All data was collected for final analysis using frequency, percentage and average. The analysis results were as follow:

1. Thai Style Shell Hanger Pattern for net pattern, most experts agreed for the first pattern design with six stems and six flowers. The net was clear and suitable for the side part of the castle. For flowers behind ears, the pattern 2 was selected as the petals were fine and similar to fresh flowers. For a bunch of flowers, all experts chose the pattern 3 as it was similar to Champa flowers and looked perfect with flowers behind ears.

2. Satisfaction survey results Regarding invention: a high percentage 4.80 indicated the group target satisfaction with the beautiful design. For the materials, the target group preferred the white conch shells to gardenia flowers, and brown conch shells to gardenia branches. And the result also showed a high level of satisfaction 4.84 for the net "Na Chang" and the lower part net. For the benefits, the group target reported a high level 4.28 of satisfaction to preserve this Thai Style Shell Hanger. And the channels of distribution, they preferred social media such as Facebook, Instagram etc. as shown a high level 4.62

Keywords : Thai hanging, Shells

1. บทนำ

เปลือกหอยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เปลือกหอยฝาเดียว และ เปลือกหอยสองฝา เปลือกหอยฝาเดียว คือเปลือกหอยที่มีเปลือกเพียงอันเดียวภายในหนึ่งตัว ลักษณะของเปลือกหอยส่วนใหญ่จะบิดเป็นเกลียว เนื่องจากเมื่อหอยมีการเจริญเติบโต ตัวหอยจะสร้างเปลือกขึ้นมาใหม่ให้มีขนาดใหญ่ขึ้นตามตัวของหอย เปลือกหอยประเภทนี้ ได้แก่ หอยสังข์ หอยทับทิม หอยเบี้ย เป็นต้น เปลือกของหอยสองฝา คือ เปลือกหอยที่ประกอบด้วยเปลือก 2 ฝา ติดกัน เปลือกอาจมีลักษณะเป็นรูปวงกลม รี ยาวหรือเป็นรูปสามเหลี่ยม โดยที่เปลือกทั้ง 2 ฝา อาจมีขนาดเท่ากัน หรือไม่เท่ากันก็ได้ ด้านนอกของเปลือกมีทั้งเปลือกที่เรียบเป็นมัน ขรุขระหรือมีหนาม ตามแต่ละชนิดของหอย เปลือกหอยประเภทนี้ ได้แก่ หอยแครง หอยแมลงภู่ หอยเสียบ เป็นต้น (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2552) จากการศึกษาพบว่าลักษณะของเปลือกหอยฝาเดียว และ เปลือกหอยสองฝา มีลวดลาย สี สัน และความสวยงามที่เกิดจากธรรมชาติ จึงมีการนำเปลือกหอยไปประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น โมบายเปลือกหอย มู่ลี่เปลือกหอย กรอบรูปติดผนังจากเปลือกหอย พวงกุญแจเปลือกหอยรวมไปถึงการนำไปประดิษฐ์เครื่องประดับต่างๆ เช่น สร้อยคอ ต่างหู เข็มกลัดติดเสื้อ เป็นต้น

เครื่องแขวนดอกไม้สดเป็นศิลปะการจัดดอกไม้สดของไทยแบบหนึ่งที่มีลักษณะเป็นพวงดอกไม้ กระเช้าดอกไม้ รูปทรงต่างๆ ที่มีความสวยงามงดงาม อย่างวิจิตรตระการตา และมีความประณีตบรรจง แขนงอยู่ตามพาดาน ช่องประตู ช่องหน้าต่าง ทำให้รู้สึกอ่อนโยน สวยงาม ละเอียดอ่อน แก่ผู้พบเห็น (รัตนลักษณ์, 2547) เครื่องแขวนดอกไม้สดเป็นงานประดิษฐ์ที่ต้องใช้ความประณีต ความละเอียด ความอดทน และใช้ระยะเวลาในการประดิษฐ์ที่นาน แต่พบว่าการนำเครื่องแขวนไปใช้มีอายุการนำไปใช้งานสั้น เนื่องจากดอกไม้สดไม่สามารถอยู่ได้หลายวัน ต่อมาได้มีการพัฒนาวัสดุอื่นๆ มาใช้แทนดอกไม้สด เพื่อยืดอายุการใช้งาน และเพื่อให้เกิดความคุ้มค่ากับเวลาที่ใช้ในการประดิษฐ์ เช่น ปิยรัตน์และเกสร (2558) ได้นำลูกปัดมโนราห์มาประดิษฐ์เครื่องแขวนประยุกต์จากลูกปัดด้วยลวดลายชุดมโนราห์ ศรีสมรและจุไรรัตน์ (2557) ได้นำเศษผ้าไหมมาใช้แทนกลีบดอกไม้สดนำไปประดิษฐ์เครื่องแขวนที่ทำจากเศษผ้าไหม ขยูดและณัฐริกา (2557) นำเปลือกหอยแครงมาประดิษฐ์เป็นดอกไม้ โดยการนำเปลือกหอยแครงมาเรียงต่อกันเป็นชั้นหรือเป็นแถว ให้เป็นดอกไม้ในรูปทรงต่างๆ

จากการศึกษาข้อมูลที่กล่าวมา ผู้ศึกษาพบว่า เปลือกหอยมีลักษณะทางกายภาพที่สามารถนำมาเจาะรู นำมาเรียง นำมาร้อยมาติดเป็นงานประดิษฐ์ได้ เช่น เปลือกหอยฝาเดียว มีรูปร่างกลมสามารถนำมาใช้ทดแทนกลีบดอกไม้ โดยการนำมาเรียงต่อกันเป็นชั้นๆ หรือนำมาติดเป็นแถวต่อกัน เปลือกหอยฝาเดียว มีรูปร่างรีหรือยาว สามารถนำมาใช้ทดแทนดอกพุดในการร้อยตาข่ายของเครื่องแขวน ในส่วนเปลือก ที่มีรูปร่างบาง หรือกลม มีสี สันสวยงามสามารถนำมาใช้ทดแทนกลีบดอกไม้ โดยการนำมาประดิษฐ์ในส่วนของดอกที่หูกและดอกข่า ด้วยการนำเปลือกหอยมาเรียงต่อกันเป็นแถวหรือเป็นชั้นเพื่อให้เกิดความสวยงาม เป็นต้น จึง

ทำให้ผู้ศึกษาเกิดแนวคิดและแรงบันดาลใจที่จะนำไปเลือกหอย ซึ่งเป็นวัสดุ จากธรรมชาติที่มีความสวยงาม มาต่อยอดด้วยการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างจากผลิตภัณฑ์เลือกหอยที่มีจำหน่ายในท้องตลาด และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับเลือกหอย อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์เครื่องแขวนไทยโดยการนำเลือกหอยมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทย

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษากระบวนการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย
- 2) ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อเครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย

2. ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาได้ออกแบบร่างความคิดเพื่อใช้ในการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย จำนวน 1 รูปแบบ ด้วยการนำเครื่องแขวนวิมานแทน ซึ่งจัดอยู่ในเครื่องแขวนขนาดเล็ก มาเป็นแนวคิดในการออกแบบร่างเครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย คือ เครื่องแขวนสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดความยาว 61 เซนติเมตร มีความกว้าง 28 เซนติเมตร ส่วนบนของโครงเครื่องแขวน ตกแต่งด้วยตาข่ายหน้าข้าง โครงเครื่องแขวนส่วนกลาง ตกแต่งด้วยม่านแหวก ส่วนกลางของม่านแหวกใส่อุบะตุ้งตุ้ง 1 ดอก ด้านข้างของโครงเครื่องแขวนทั้ง 2 ด้าน ตกแต่งด้วยอุบะไทยทรงเครื่อง จากนั้นติดดอกทวดหูทั้ง 4 มุมของโครงเครื่องแขวน ทั้ง 2 ด้าน ส่วนล่างของโครงเครื่องแขวนตกแต่งด้วยตาข่ายลายเกล็ด 1 ชั้น และตกแต่งด้วยการผูกอุบะตุ้งตุ้ง ติดกับตาข่ายลายเกล็ด ในทุกช่อง

2.1 ผู้ศึกษาได้ออกแบบร่างความคิด ลวดลายตาข่าย ดอกทวดหู และอุบะ จำนวน 3 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเลือกรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย

2.2 กำหนดผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ความคิดเห็นต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย จำนวน 5 ท่าน

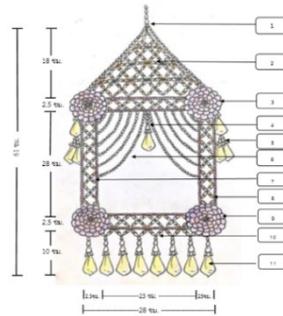
2.3 สร้างแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอยจากผู้เชี่ยวชาญโดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1) สรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ เห็นว่าลวดลายตาข่ายรูปแบบที่ 1 ลายหกเหลี่ยมดอก มีความเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย โดยให้เหตุผลว่า เป็นลวดลายที่มีความชัดเจนและเหมาะสมกับส่วนที่เป็นโครงด้านข้างของวิมานแทน

2) สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ เห็นว่าดอกทวดหูรูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมที่จะนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย โดยให้เหตุผลว่า มีความละเอียด มีกลิ่นคล้ายกับดอกไม้สดคือ ดอกบานชื่น

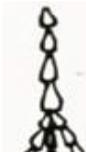
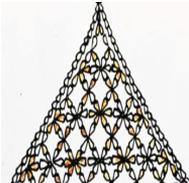
3) สรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน เห็นว่าอุบะรูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมที่จะนำมาเป็นอุบะในการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเลือกหอย โดยให้เหตุผลว่า เลือกของหอยที่ใช้แทนดอกตุ้มในอุบะรูปแบบที่ 3 มีความคล้ายดอกจำปา และเมื่อนำมาประกอบเข้ากับดอกทวดหูแล้วมีความลงตัว

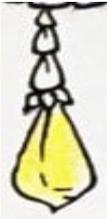
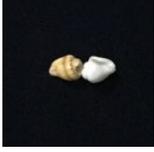

ภาพที่ 1 แบบร่างความคิดเครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอยตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 1 ส่วนประกอบของเครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอยตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

หมายเลข	ส่วนประกอบของเครื่องแขวน	รูป	เปลือกหอยที่ใช้	คำอธิบาย
1	สายหัวเครื่องแขวน			เปลือกหอยสังข์สีขาวย่อยเป็นเส้นไฉ่นาขนาด
2	ตาข่ายหน้าข้าง			เปลือกหอยสังข์สีน้ำตาลแทนก้านพุดเปลือกหอยสังข์สีขาวยแทนหัวดอกพุดนำมาร้อยตาข่ายลายหกก้านหกดอก
3,9	ดอกทัดหู			เปลือกหอยเสียบแทนกลีบดอกไม้ นำมาเรียงซ้อนกันเป็นชั้น โดยเกราะจะใช้เปลือกหอยสังข์สีขาวยแทนหัวดอกพุดเรียงติดกัน 6 กลีบ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หมายเลข	ส่วนประกอบ ของเครื่องแขวน	รูป	เปลือกหอยที่ใช้	คำอธิบาย
4,11	อุบะตุ้งตึ่ง			ดอกสวม ใช้เปลือก หอยสังข์สีขาวไล่ ขนาด ดอกครอบ ใช้เปลือก หอยสังข์สีขาวเรียง ติด กัน 5 กลีบ ดอกตุ้ม ใช้เปลือก หอยเต้าปูน
5	อุบะไทย ทรงเครื่อง			นำอุบะตุ้งตึ่งที่ ประดิษฐ์จากเปลือก หอยมาร้อยเป็นอุบะ ไทยทรง เครื่อง
6	ม่านแหวก			เปลือกหอยสังข์สี ขาวแทนหัวดอกพุด นำมาร้อยเป็นเส้น
7	ตาข่ายต่อครอบ			เปลือกหอยสังข์ สีน้ำตาลแทนก้าน พุด เปลือกหอยสังข์ สีขาวแทนหัวดอก พุดนำมาร้อยตาข่าย ลายสีก้านสีดอก
8	สวน			เปลือกหอยทับทิม แทนกลีบดอกไม้ นำมาเรียงเป็นสวน เพื่อตกแต่ง โครง เครื่องแขวน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หมายเลข	ส่วนประกอบ ของเครื่องแขวน	รูป	เปลือกหอยที่ใช้	คำอธิบาย
10	ตาข่ายโครง ส่วนล่าง			เปลือกหอยสังข์สี น้ำตาลแทนก้านพุด เปลือกหอยสังข์สี ขาวแทนหัวดอกพุด นำ มาร้อยตาข่ายตา ข่ายลายเกล็ด 1 ชั้น

ภาพที่ 2 ชิ้นงานสำเร็จ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย ได้แก่ บุคคลทั่วไป รวม 50 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอยเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วน (Rating scale) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านวัสดุ ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย และด้านสถานที่จัดจำหน่าย

3. ผลการวิจัย

3.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา อาชีพ และรายได้/เดือน โดยแสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 50 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32 ส่วนใหญ่ อยู่ในช่วงอายุ 20 - 29 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 ช่วงอายุ 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 24 ช่วงอายุ 50 - 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 14 และช่วงอายุ 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 12 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ มีวุฒิการศึกษาอยู่ใน ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 24 ระดับมัธยม/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 10 ระดับปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 10 และระดับต่ำกว่ามัธยม คิดเป็นร้อยละ 2 อาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40 อาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 24 อาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 16 อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12 และอาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 8 รายได้/เดือนส่วนใหญ่ มีรายได้/ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40 รายได้/ต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38 รายได้/ต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18 และรายได้/ต่อเดือน 30,001 - 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4

3.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านวัสดุ ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย และด้านสถานที่จัดจำหน่าย

ด้านผลิตภัณฑ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย ด้านผลิตภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 ความสวยงาม อันดับที่ 2 ความประณีต อันดับที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์ อันดับที่ 4 สีสัน อันดับที่ 5 ความเหมาะสมในการนำเปลือกหอยมาทดแทนดอกไม้สด อันดับที่ 6 ความกลมกลืนของสี และอันดับสุดท้าย ความแข็งแรง ที่ค่าเฉลี่ย 4.80 4.72 4.62 4.60 4.26 4.08 และ 4.06 ตามลำดับ

ด้านวัสดุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย ด้านวัสดุ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในด้านวัสดุ อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 การนำเปลือกหอยสังข์สีขาวมาทดแทนหัวดอกพุดและเปลือกหอยสังข์สีน้ำตาลมาทดแทนก้านพุดในการร้อย ตาข่ายต่อกรอบ ตาข่ายหน้าข้าง และตาข่ายโครงส่วนล่าง อันดับที่ 2 การนำเปลือกหอยเต้าปูนมาทดแทนดอกไม้ในส่วนของการร้อยดอกไม้ในการร้อยอุบะ อันดับที่ 3 การนำเปลือกหอยสังข์สีขาวมาทดแทนหัวดอกพุดในการร้อยม่านแหวก และการนำเปลือกหอยเสียบมาทดแทนกลีบดอกไม้ในส่วนของการประดิษฐ์ดอกทัดหู อันดับที่ 4 การนำเปลือกหอยทับทิมมาทดแทนกลีบดอกไม้ในการเดินสวนตักแต่งส่วนโครง

เครื่องแขวน และการนำเปลือกหอยสังข์สีขาวที่เรียงติดกัน 5 กลีบ ทดแทนข้าวขาในส่วนของดอกกรอบในการร้อยอุบะ อันดับที่ 5 การนำเปลือกหอยสังข์สีขาวไล่ขนาดมาทดแทนดอกกรัก ในส่วนของดอกสวมในการร้อยอุบะ และอันดับสุดท้าย การนำเปลือกหอยสังข์สีขาวมาทดแทนหัวดอกพุดในการเรียงเป็นเกสรของดอกท้าว ที่ค่าเฉลี่ย 4.84 4.78 4.66 4.50 4.02 และ 3.74 ตามลำดับ

ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเครื่องแขวน อันดับที่ 2 ใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน อันดับที่ 3 ใช้ตกแต่งสถานที่ในโอกาสพิเศษ และอันดับสุดท้าย ใช้เป็นของขวัญ และของที่ระลึก ที่ค่าเฉลี่ย 4.28 3.96 3.90 และ 3.82 ตามลำดับ

ด้านสถานที่จัดจำหน่าย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย ด้านสถานที่จัดจำหน่าย โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจด้านสถานที่จัดจำหน่าย อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ดังนี้ อันดับที่ 1 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Facebook , Instagram อันดับที่ 2 ตลาดนัดสวนจตุจักร อันดับที่ 3 ร้านขายของที่ระลึกตามชายทะเล อันดับที่ 4 ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน และอันดับสุดท้ายงานแสดงสินค้าของตกแต่งบ้าน/ของขวัญของที่ระลึก ที่ค่าเฉลี่ย 4.62 4.56 4.52 3.96 และ 3.88 ตามลำดับ

4. สรุปผลและอภิปรายผล

4.1 เพื่อศึกษากระบวนการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย และออกแบบภาพร่างความคิดเครื่องแขวน จำนวน 1 รูปแบบ จากนั้นออกแบบร่างความคิด ลวดลายตาข่าย ดอกท้าว และอุบะ ชนิดละ จำนวน 3 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเลือกรูปแบบที่เหมาะสมในการนำมาประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1.1 ลวดลายตาข่าย ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ เลือกลวดลายตาข่าย รูปแบบที่ 1 ลายหกเหลี่ยมดอก โดยให้เหตุผลว่า เป็นลวดลายที่มีความชัดเจนและเหมาะสมกับโครงด้านข้างวิมานแทน

4.1.2 ดอกท้าว ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ เลือกดอกท้าว รูปแบบที่ 2 โดยให้เหตุผลว่า มีความละเอียดคล้ายกับการประดิษฐ์ดอกไม้สด

4.1.3 อูบะ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน เลือกอูบะ รูปแบบที่ 3 โดยให้เหตุผลว่า อูบะรูปแบบนี้ ดอกตูมมีความคล้ายกับดอกจำปา ประกอบเข้ากับดอกที่พุดแล้วมีความลงตัว

4.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการประดิษฐ์เครื่องแขวนไทยจากเปลือกหอย

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายโดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

4.2.1 ด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในความสวยงามของเครื่องแขวนอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ได้นำเปลือกหอยประดิษฐ์ส่วนต่างๆของเครื่องแขวนทดแทนดอกไม้สดซึ่งต้องใช้ความละเอียดและความประณีตตั้งนั้น เมื่อนำทุกส่วนประกอบมาประกอบกันเป็นเครื่องแขวนจึงสวยงามคล้ายคลึงกับเครื่องแขวนดอกไม้สด ซึ่งสอดคล้องกับรัตนลักษณะ (2547) ที่กล่าวว่าเครื่องแขวนดอกไม้สดเป็นศิลปะการจัดดอกไม้สดของไทยแบบหนึ่ง มีลักษณะเป็น พวงดอกไม้ กระเช้าดอกไม้ รูปทรงต่างๆ ที่มีความสวยงามงดงาม อย่างวิจิตรตระการตา

4.2.2 ด้านวัสดุ พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในการนำเปลือกหอยสังข์สีขาวมาทดแทนหัวดอกพุดและเปลือกหอยสังข์สีน้ำตาลมาทดแทนก้านพุดในการร้อยตาข่ายต่อกรอบตาข่ายหน้าข้าง และตาข่ายโครงส่วนล่าง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.84 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากได้ได้นำเปลือกหอย 2 สีมาทดแทนหัวดอกพุดและก้านดอกพุด อีกทั้งขนาดของเปลือกหอยที่ใช้ในการร้อยตาข่ายได้เลือกขนาดที่เท่าๆ กัน จึงทำให้ลวดลายของตาข่ายมีความสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับมณีรัตน์ (2527) ที่กล่าวว่าลักษณะของตาข่ายที่สวยงามดอกไม้ที่ใช้ต้องได้ขนาด ลายได้ขนาดสม่ำเสมอกัน โดยต้องคัดขนาดดอกไม้ที่เท่าๆ กัน และตัดก้านดอกให้เท่ากัน

4.2.3 ด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอย พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเครื่องแขวน อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.28 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เครื่องแขวนวิมานแทนจากเปลือกหอย ได้คงรูปแบบเครื่องแขวนวิมานแทนแบบดั้งเดิม ซึ่งทำให้กลุ่มเป้าหมายเห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาเครื่องแขวน ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ (2527) ที่กล่าวว่างานเครื่องแขวนดอกไม้สด เป็นหัตถศิลป์อันวิจิตรของไทย เป็นศิลป์อีกแขนงหนึ่ง ที่เชิดหน้าชูตาของแผ่นดิน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในหัตถศิลป์อันทรงคุณค่า ที่ได้บ่มเพาะภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น

4.2.4 ด้านสถานที่จัดจำหน่าย พบว่า ส่วนใหญ่พึงพอใจในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น Facebook, Instagram อยู่ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.62 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง อายุ 20 – 29 ปี อยู่ในวัยเรียน และนิยมซื้อสินค้าผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะเป็นช่องทางการซื้อสินค้าที่สะดวกและรวดเร็ว จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามนึกถึงช่องทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นอันดับแรก

5. เอกสารอ้างอิง

- ชยุดา ตีปะละ และ ณัฐริกา เมทา. 2557. **ดอกไม้ประดิษฐ์จากเปลือกหอยแครง**. โครงการงานวิทยาศาสตร์. วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง.
- ปิยรัตน์ รอดแก้ว และ เกสร บริรักษ์. 2558. **เครื่องแขวนประยุกต์จากลูกปิดด้วยลวดลายชุดมโนราห์**. ปริญญาตรี โครงการงานพิเศษสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- มณีรัตน์ จันทนะพะลิน. 2527. **หนังสือชุดมรดกไทย เล่มที่ 4 เครื่องแขวนไทยดอกไม้สด**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- รัตนลักษณ์ ปัญจภูมิพัฒน์. 2547. **งานดอกไม้ในวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : เศรษฐศิลป์.
- ศรีสมร สุวรรณโมกษ์ และ จุไรรัตน์ พัฒนภากรณ์. 2557. **เครื่องแขวนจากเศษผ้าไหม**. ปริญญาตรี โครงการงานพิเศษสาขาวิชาการบริหารธุรกิจคหกรรมศาสตร์. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2552. **รายงานการประชุมระดมความคิดเห็นต่อร่างรายการชนิดพันธุ์สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังกลุ่มหอย (Mollusca)**. กรุงเทพฯ : กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.